

ALEKSEI TOLSTOI

Cheița de aur
sau
minunatele pățanii
ale lui Buratino

Traducere de Dan Faur
Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

ALEKSEI NIKOLAEVICI TOLSTOI, ÎN TRE STALIN ȘI BURATINO

Aleksei Nikolaevici Tolstoi s-a născut pe data de 29 decembrie 1883 în Nicolaevsk, Regiunea Saratov în familia unuia dintre membrii sărăciți ai familiei aristocratice Tolstoi. Tatăl lui, contele Nicolai Aleksandrovici Tolstoi, era un militar pensionat și proprietar de terenuri agricole; mama sa, Aleksandra Leonievna Bostrom (născută Turghenieva, cunoscută și cu numele Aleksandra Tolstoi) era scriitoare de literatură pentru copii. Aleksei era al patrulea copil al familiei Tolstoi. Când mama sa era însărcinată cu viitorul scriitor, a fugit cu amantul ei, Aleksei Apollonovici Bostrom. Legea divorțului din acea epocă prevedea că partea vinovată, Aleksandra, nu putea să se recăsătorească, astfel încât unica posibilitate de a-și păstra copilul nenăscut era să-l declare fiul lui Aleksei Bostrom. Așa că, până la vârsta de 13 ani, Alexei a avut numele de familie Bostrom. În 1886, atât familia Tolstoi, cât și familia Bostrom au început luptele birocratice pentru înregistrarea oficială a lui Aleksei cu numele *contele Tolstoi*. După moartea lui Nikolai Tolstoi, în 1900, Aleksei moștenește 30.000 de ruble și numele familiei.

Primele schițe ale lui Tolstoi au fost atacate de critici pentru naturalism și erotism. În 1917, părăsește Rusia, în plin

proces revoluționar bolșevic și emigrează în Occident. În 1923 revine în țară și acceptă regimul sovietic, devenind unul dintre cei mai populari scriitori și susținători de nădejde al Partidului Comunist. Scrie povestiri în care îl elogiază pe Stalin, colaborează cu Maxim Gorki la reportajul făcut în timpul călătoriei lor de-a lungul Canalului Marea Albă – Marea Baltică.

În aceeași perioadă publică două romane proletcultiste, *Petru Întâiul*, în care forțează o legătură între politica lui Petru cel Mare și cea a lui Stalin, și *Calvarul (Drumul către Golgota)*, în care descrie evenimente din perioada 1914 – 1919, inclusiv din războiul civil.

Aleksei Tolstoi este considerat și creatorul rus al primelor proze științifico-fantastice. Romanele *Aelita* (1923) despre o călătorie spre Marte și *Hiperboloidul inginerului Garin* (1927) s-au bucurat de popularitate imensă, primul dintre ele fiind ecranizat în 1924. Mai multe filme de tip SF făcute în Uniunea Sovietică se bazează pe romane scrise de Tolstoi.

Tolstoi a publicat și mai multe cărți pentru copii, prima fiind *Copilăria lui Nikita*, o descriere a primilor ani ai fiului său. În 1936 tipărește o adaptare a faimoasei povești italiene Pinocchio, reintitulată *Adventurile lui Buratino sau Cheia de Aur*. Personajul principal al povestirii, Buratino, a devenit rapid foarte popular printre cetățenii sovietici de toate vârstele.

După moartea sa, pe data de 23 februarie 1945, Tolstoi își păstrează statutul de autor popular, iar azi, la aproape un veac de la apariție, *Buratino* este unul dintre cele mai iubite personaje ale literaturii pentru copii.

Lucian Pricop